Kőszeg, 1918. augusztus hó 18.-án. 33. szám. XXXVIII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona, postai szétküldéssel 10 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Japán és Amerika

azt állitják, hogy a központi hatalmak az uj Oroszország zavaros helyzetét ki akarják használni, maga Oroszország pedig ezzel szemben megállapitja, hogy ép az antant az, amely ebből a helyzetből hasznot akar huzni. A japánok és kenyerespajtasuk, Wilson a cseh „népfajt" akarják megmenteni, amelynek létezéséről eleddig legfeljebb, hogy halvány sejtelmök volt.

A késhegyig menő vetélkedés Japán és Amerika között megszünt, barátságuk találkozott a hazugság jegyében. Mert hazugság, hogy az Oroszországban garázdálkodó cseh bandáknak valamelyes közük volna valamely „ideál"-hoz, hazugság, hogy Oroszország tart Németország beavatkozásától, a legnagyobb hazugság pedig, hogy a japánok Oroszország önállóságát tiszteletben akarják tarrani.

Az orosz nép tudja most, mi legyen a véleménye egykori szövetségeséről; emlékezhet arra a titkos szerződésre, melyet Szaszonov kötött Japánnal Amerika és Anglia fenyegetésére. Ez a szerződés melynek 1920-ig kellett volna érvényben maradni, élénk világot vet a cári uralkodás ármánykodásaira.

Hazugság és ármánykodás voltak kezdettől fogva az antantpolitika elvei és maradnak utolsó leheletig. Aki tudja, minő igazságtalanságot követett el a japán katonai párt a koreai népen, az csak mosolyoghat azon a gyengéd gondoskodáson, melyben a japánok Maszaryk, Stanek és Zahradnik urakat részesitik.

Keleten a világháboru uj fejezete kezdődik az antanthazugságok jegyében. Az igazság kedvéért remélni akarjuk, hogy a rosszul palástolt hazugság megtorolatlanul nem fog maradni.

A munkaadók kötelessége.

Sokszor megpróbálták már kiszámitani, mennyivel nehezebbek a megélhetési viszonyok a háboru alatt, mint előtte. Teljesen ez a kisérlet sohasem sikerült, mert abban a pillanatban, amint tételt tétel mellé sorakoztattak, a liszt, a hus, a cipő és a ruha ujfent tetemesen drágább volt.

Bizonyára nem tulzott az az állitás, hogy az 1914-iki jövedelem tizszerese ma csak éppen arra volna elegendő, hogy a legnélkülözhetetlenebb életszükségleti cikkeket szerezzük meg rajta. De még tizszer akkora jövedelem mellett sem lehetne arról szó, hogy ugy éljünk, mint akkor.

A munkaadó — akár állami, akár magánvállalat — a vizözön ekkora megdagadása elől természetesen nem zárkózhatott el. Inkább kényszerüségből, mint jószántából fizetésjavitásokra kellett fanyalodnia, de a fizetési többlet és az alkalmazott életkövetelményei közt korántsem állt helyre a megfelelő arány.

Az alkalmazottak körében ezért a panaszok nem akarnak elnémulni. A fizetés elégtelensége mind ujabb és ujabb követelésekre kényszeriti az alkalmazottakat.

És a háboru alatt ezen a téren furcsa tapasztalatra kellett jutnunk, amelynél jobban a háborus mizériákat aligha jellemezheti valami. A munkaadók, valahányszor alkalmazottaik követelték, akarva nem akarva, teljesitették követeléseiket. Simán ez csak nagyritkán ment, sőt akadtak főnökök, akik — ha minden más tekintetben a legteljesebb mértékben, — de alkalmazottaik fizetését illetőleg a változott viszonyokról épenséggel nem voltak hajlandók tudomást venni. Rendesen — legkivált az államnál — jó darab ideig eltartott, mig a horribilis munkabéreket megadták. S mire a fizetésjavitás ténnyé vált, kitünt, hogy az akkor már legalább oly elégtelen volt, mint volt a régi, amelynek felemelését követelték.

Ezen a visszásságon gyökeresen csak a béke segithet, — tudjuk. De a munkaadóknak nem áll módjában a békét létesiteni, tudnak azonban enyhiteni alkalmazottaik, munkatársaik sorsán, ha olyan fizetésben részesitik őket, aminőt vállalatuk jövedelmezősége — a közönség kizsákmányolása nélkül — megenged.

Ez a mai nehéz időben, már a háboru sikeres befejezhetése céljából is, hazafias kötelessége minden főnöknek.

Városi ügyek.

4484/918 **Hirdetmény.**

Vasvármegye alispánjának 2263/918 th. h. g. b. számu felhivására közzé teszem, hogy az országos hadigondozó hivatal pályázatot hirdet az izraelita siketnémák országos intézetében (Budapest VII. Betlehem tér 3.) 20 ingyenes helyre, ahova 7—10 év közti siketnéma hadiárvák felekezeti különbség nélkül felvétetnek s ott teljes ellátásban és oktatásban részesülnek.

Melléklendők: születési bizonyitvány, az atya hősi halálát igazoló okmány, a siketnéma-

Tárca.

Homo regius városunkban.

— Régi jegyzőkönyvek alapján. —

A régi polgár nagyon féltete a városnak szokásait, kiváltságait. Volt oka reá, mert a kiváltságokat nem ingyen kapta, azok sok áldozatába kerültek. Egy-egy kiváltság ugyancsak növelte egy-egy városnak kivételes helyzetét és miután a városoknak circum spectum polgárai nagyon is jól értettek hatalmuknak, befolyásuknak, érdekeiknek különleges istápolásához, a felsőbb hatalom sem akart engedni régi jussából, az absolut kormányzásból, melynek rendelkezései gyakran beleütköztek egy egy városnak privilegiumába, vagy pedig régi szokásaiba; a felsőbb hatalom és a városok közt elég gyakran fordultak elő surlódások, sőt még conflictusok.

Kőszeg szab. kir. városnak jegyzőkönyvei hű anyagot szolgáltatnak az akkori időben felmerült controvers kérdésekről, melyeknek sima megoldása mindig attól függött, valjon a hatalom reá szorult-e a városoknak támogatására? Ugyanis a városoknak támagatását a hatalom nem nélkülözhette, mert a városokban volt központositva, hogy csak egy nevezetebb körülményre reámutassak, — a hadiipar. Városunkban például a kovácsok egy külön utcában laktak, a kovácsok utcájában. (Innen eredt a Kovács utca, mostani Kossuth L. utca). Hogy az akkori kovácsok nem tisztán csak lovakat patkoltak, természetes. A mostani Stegmüller házról az Árpádtéren tudjuk, hogy valamikor malom volt. Igen! malom, de portörlő malom. (Innen származott a Puskapor utca elnevezés). Ha a hatalom reá szorult a városokra, volt oly óvatos, és engedett vagy pedig nem juttatta a végletekig. Ha azonban a politikai szemhatár ismét kiderült, nos akkor! — a hatalom ugyancsak értett az elhatalmasodott polgárságot — megregulázni.

A 17 ik század vége felé gyakoriak voltak a conflictusok, melyeknek a hatalmára még féltékenyebb hatalmas Kolonics kancellár akként gondolta elejét venni, hogy a szab. kir. városokra allandó jelleggel homo regiusokat küldött. A homo regiust ugyan a város candidálhatta, de a kinevezés joga ő fölségét illette. A homo regius tartozott hűségeskü tenni és a városokban ő fölségét jobban mondva, az absolut kormány hatalomnak érdekét képviselni és szembe szállani mind oly határozatokkal, melyek nem kedveztek a hatalom intentióinak.

Biró uram Kőszeg szab. kir. városban 1675 évi december hó 6-án hirdette ki „Méltóságos Kolonics Camerae Präses ő Ngának azon levelét, melyben kivánja, hogy a nemes tanács „eleiből" vagyos tanácsosainak legkiválóbb tagjaiból négy személyt candidáljon, kik közül ő fölsége vagy a n. kamara egyet mint „ő fölségenek hitves emberét" vállaszthassa. A homo regius tartozik minden gyülésen jelen lenni „az arvák dolgaira és más dolgokrais, kiváltkippen az eő fölsigire nézendőkre jó animadversióval lenni." Hasonló propositiot tett Pater Rukkel uramis, ki a várfsi plébánossal Kuzmics Péterrel a tanács házba föllépvén „insinuallya, hogy az mint más városokon, ugy ezen városbanis egy Regius tartatnék, a ki eő Fölsigihez juramento lenne obligatva. Eő Nga. (Kolonics) azért kivanja a gremio Juchyti Senatus a candidatust, hogy ez irant is a N. Városnak kedveskedni akar".

Mint minden fontosabb ügyben, mely a létező állapoton változtatni kivánt, a városi magistratus ebben is a resolutiot transferálta a községre vagyis, a külső és belső tanácsra. A külső és belső tanács már következő nap december hó 9-én vasárnapon egybegyült. Biró uram a község előtt is producálta Kolonics levelét, melyben kivánja, hogy az mint már más városokban „uémel excessusoknak eltávoztatására választattak és rendeltettek Regiusok; hasonlókippen ittis négyen candidaltassanak e medio Senatus katolikusok és evangeliusok közül alter-

ságot és egyébként a testi és szellemi egészséget igazoló okmány, az anya és nagyszülők vagyontalansági bizonyitványa.

Kőszeg, 1918. augusztus hó 7.-én.

Jambrits Lajos, polgármester.

---

11 918 **Hirdetmény**

Kőszeg szab. kir. város lakáshivatalának a 4180/1917 M. E. sz. rendelet 34 §-a alapján hozott határozatából közhirül adom:

1. Béremelés a lakáshivatal engedélye nélkül tilos.

2. Semmiféle lakás vagy lakásrész a lakáshivatal engedélye nélkül senkinek ki nem adható.

3. A lakáshivatalhoz bejelentendő: a) minden üresen álló bérhelyiség, b) olyan bérbeadott lakás, melyben sem a bérlő vagy családja, sem más nem lakik, c) olyan lakások vagy lakásrészek, melyeket nem lakás céljára, hanem raktározásra vagy áruk felhalmozására használnak, d) minden háztulajdonos — házkezelő, házgondnok vagy bármi bérbeadó — köteles az általa bérbeadható lakásnak, lakásrésznek vagy üzlethelyiségnek bármily módon előálló megüresedését bejelenteni attól a naptól számitott 3 nap alatt, amikor a felmondást vagy a megüresedést előidéző körülmény tudomására jutott. Az a) b) c) pont alatti bejelentéseknek augusztus hó 30-ig, a d) pont alatti bejelentésnek mindenkor a fenti módon kell megtörténnie. A bejelentések a rendőrhatóság helyiségében mindenkor a hivatalos órák alatt eszközlendők.

4. Minden megürült lakásba csak a lakáshivatal által kiállitott lakásigazolvány alapján lehet bekoltozni.

5. Minden nyaraló tekintet nélkül állampolgárságára, aki szállodai vagy magánlakást vagy lakásrészt bérel, a város területet legkésőbb augusztus hó 25.-én elhagyni köteles.

6. Aki a tavalyi iskola évben tanuló fiut vagy leányt tartott, lakását az 1918/1919-ik iskolaévben is ily célra kiadni köteles.

Aki a fenti rendelkezéseket megszegi, vagy bármily módon kijátsza kihágást követ el és 2000 koronáig terjedhető pénzbirsággal büntettetik.

Kőszeg, 1918. augusztus hó 15.

Dr. Freyberger Jenő,
a lakáshivatal elnöke.

1550/918 **Hirdetmény.**

A M. kir. Miniszteriumnak 3446/18 M. E. sz. rendelete alapján közhirré teszem:

1. A hét két napján és pedig hétfőn és csütörtökön az ételek kiszolgáltatására szolgáló üzletekben és üzemekben (vendéglők avagy más étkezőhelyek stb.) tilos olyan ételeket előállitani vagy kiszolgáltatni melyek előállításához zsir (vaj, olaj, vagy bármiféle zsiradék) felhasználása szükséges.

2. A hét két napján és pedig kedden és pénteken, tilos a hust akár nyers akár feldolgozott állapotban (főtt, sült, füstolt, sózott) forgalomba hozni. Ugyanezen napokon tilos az ételek kiszolgáltatásával foglalkozó üzemekben és üzletekben (fogadó, vendéglő, másnemű étkezőhelyek, kávéházak stb.) hus felhasználásával készülő ételeket előállitani vagy kiszolgálni.

3. A hus forgalma alá tartoznak: szarvasmarhának, lónak, bivalynak, borjunak, juhnak, kecskének, mindennemű baromfinak, házinyulnak és vadnak emberi táplálkozásra felhasználható minden része a következők kivételével: az agy- és gerincvelő, nyelv, tüdő, a zsir, a máj, fehérmáj, a keresztmirigy, borjumirigy, (Bries), a pacal, a borju fodor, a lép, a vese, a tőgy, az orr, a csont a borju fej és láb, a sertés fej és köröm, sertésbürke, kocsonyahus.

4. Az ételek kiszolgálásával foglalkozó üzletekben a hét többi napján egy étkezésre egy személynek legfeljebb egy husétel szolgáltatható ki.

5. Aki a jelen valamely rendelkezést megszegi vagy kijátsza kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 korona pénzbüntetéssel büntetendő.

Kőszeg, 1918. augusztus hó 15.

Jambrits Lajos, polgármester.

Helyi hirek.

Kitüntetés. Őfelsége a király Ruzek Nándor ezredesnek, a katonai alreáliskola parancsnokának érdemei elismeréseül a Ferenc József-rend tiszti keresztjét adományozta. E magas kitüntetés általános örömet keltett a tisztikar és a polgárság körében s szivélyes ünneplésben részesitette a közszeretetben álló iskolai és helyőrségi parancsnokot.

A cs. és kir. katonai tartalékkórház uj parancsnoka Fischer Károly törzsorvos lett, ki mult pénteken vette át a parancsnokságot Dr. Glück szombathelyi törzsorvos, helyettes parancsnoktól.

Szabó István győri főispán, földink, volt számolyi országgyülési képviselő, mint minden évben, ez évben is pár napi látogatásra e héten városunkban időzött.

Házasság. Horváth János, a szombathelyi takarékpénztár helybeli fiókjának több éven át volt vezetője, ki nemrégiben Budapesten a Központi Takarékpénztárnál vállalt könyvelői állást, ma tartja Budapesten eskövőjét Bieber Ellával, fővárosi polgári iskolai tanitónővel, a helybeli tanitónőképző intézet egykori jeles növendékével.

Bucsun. Kincs István apátplébános e héten szülőhelyén Felsőőrött tartózkodott és a nagyboldogasszonyi nagy bucsu alkalmával ő végezte az egyházi funkciót.

Stegmüller Károly, okl mérnök, felső ipariskolai igazgatótanár, földink, e héten városunkban időzött rokonai látogatására.

Helyettesités. A kulturminiszter Dr. Rozgonyi Vendelné Wentzl Erzsébet tanitónőt megbizta a bodóhegyi ág. h. evang. iskola ideiglenes vezetésével.

Hanely Flórát az ev. leánynevelő intézet eddigi óraadó zongoratanitónőjét eredményekben gazdag munkásságának elismerése mellett a dunántuli ág. h. ev. egyházkerület internátusi zenetanitónő minőségben alkalmazta.

Tanácsülés. Kőszeg szab. kir. város tanácsa e hó 17. én délelőtt dr. Kováts István tiszti főorvos elhunyta alkalmából ülést tartott, melyen a polgármester kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt érdemeiről. Elhatározta a tanács, hogy a temetésen, mely ma délután 5 órakor lesz, testületileg részt vesz, a temetésre a képviselő testület tagjait ezuton hivja meg, a ravatalra ugy a tanács, mint a képviselőtestület nevében koszorút helyez és a gyászoló családnak részvétét jegyzőkönyvben fejezi ki.

A polgármesternél tegnapelőtt a helybeli kereskedők küldöttsége tisztelgett és megköszönte azon fáradozását, hogy két hete a kereskedők küldöttségét a pénzügyminiszter elé vezette. Freyberger Sándor kereskedelmi tanácsos volt a szónokuk és részt vett még Spiegel Szigfrid soproni kamarai elnök is, ki külön is megköszönte a kereskedők érdekeinek támogatását.

Dr. Kovács István városi tiszti főorvos meghalt. Mély megdöbbenést keltett e szomoru hir városunkban és messze határain tul is. Már hónapok óta láttuk rajta, hogy egészségi állapota megrendült, de ki vette volna komolyan, mikor ő maga is változatlan szivóssággal végezte orvosi kötelességeit. Későn konzultált orvosokat. Sulyos bélbaján már csak operációval segithettek, de ez is kétes volt cukorbetegsége folytán, mely ellentálló erejét már régen sorvasztotta. E hét folyamán operálták Budapesten, de néhány napra rá, csütörtökön meghalt, mély gyászba boritva nagy családját és őszinte részvétet keltve mindenütt, hol a fáradhatatlan embert tisztelték. Mintegy 30 éve állt a város szolgálatában mint tiszti főorvos. Óriási helyi és vidéki magánprakszisa, — igen keresett nő- és gyermekgyógyász volt — lehetetlenné tette, hogy a városnak oly közegészségügyi szolgálatot teljesitsen, amiő közérdekből kivánatos lett volna, plane ha visszagondolunk arra az időre, mikor ez állás oly csekély fizetéssel volt dotálva, hogy gyakorlatának fősulyát csakis a magángyakorlatra helyezhette, de okozta a hiányos közegészségügyi törvény is, mely a közhivatali szolgálatnak a magángyakorlattal való összeférhetetlenségét még most is fenntartja. Mint közhivatalnok rendkivüli zseniális aktaelintéző volt. A legbonyolultabb közegészségügyi kérdést mindig csodálatos találékony ügyességgel tudta elintézni. Mestere volt az orvostudori indokolásnak. Sosem felejtjük el neki, miként mentette meg az 1893. évi kőszegi király-hadgyakorlatok megtartását. Néhány, állitólag kolerineset miatt el akarták halasztani, vagy a főhadiszállást máshova helyezni. Katonai, megyei, állami orvosok bátortalanul, ingadozva nyilatkoztak, de dr. Kovács városi orvos oly leleményes érvekkel indokolta a veszélytelenséget, hogy azt egyhangulag magukévá tették. Munkás életet élt. Pihenést nem ismert. A háboru alatt még a katonai alreáliskola egészségügyi szolgálatat is ellátta. Ha az a kór szivós szervezetét meg nem lepi, nem is vesztettük volna el 59 éves korában. Emléke soká fog élni körünkben; gyermekeink is majd sokszor emlegetik „a doktorbácsit". Tetemét Budapestről ideszállitották. Temetése ma délután 5 órakor lesz.

Az evang. leányközépiskola igazgatósága felkéri azokat, akik leányközépiskolai tanulókat teljes ellátásra vállalnának, sziveskedjenek Freyler Emma úrnőnél jelentkezni.

A dunantuli ág. h. ev. egyházkerület az ev. leányközépiskolánál Kiss István, Kovács Margit és Mikó Vilma h. tanárokat rendes tanárokká léptette elő; Neustädter Frigyes pápai ref. főgimnáziumi helyettes tanárt, továbbá Sinóros Szabó Erna tanárjelöltet az intézethez helyettes tanárokká megválasztotta.

Fatermelés van folyamatban a felső erdőben. Az üzemterv szerinti esedékes gyéritési munka már néhány éve szünetel munkaerő hiányán. A vadászzászlóalj uj parancsnoka Schwertler őrnagy előzékeny készséggel vállalta most a katonai munkaerő kiállitását azon feltétel mellett, hogy abból a laktanya szükséglete is kielégitessék. Mintegy 1000 öl fára számithat a város e gyéritő munkából, melyből egy otödrész a katonaságnak biztosittatott. Az e célra kijelölt munkásosztag már ott dolgozik a Stájerházaknál.

---

natim, kik közül eő Fölsége vagy az nemes kamara egy Inspectort választhasson kinek neve, az mint eő Nga. levelében föl vagyon téve Staldanwald (lehet Stadtanwalt de Staatsanwalt is)".

A nemes város nem ugy, mint más alkalommal tenni szokta, midőn a hatalom a városi administrálásban valami változást kivánt, ezuttal sem nem protostált, sem a felsőbb hatalomnak ellen nem állott, hanem elhatározta, hogy követei által Kolonics urnál instálni fog, interponálja magát ő felségénél és efficiálja, hogy, ha lehetséges, ezen szokatlan állapot másoltassék meg. Egyebbekben pedig egy Regiusra a magyar részről Somogy András evang., Somogy István cath.; a német részről Kenaszt János evang. Fantli Fülöp cath. és követségben Benők István kath. Erdős János evang. urak választattak.

A pozsonyi kamarának eljárt követségnek eredményéről Benők István referalt a magistratusnak december hó 20-iki ülésében. Előadta, hogy a követek instruktiojukhoz hiven meg kértek a kamrai praesest, hogy a városnak eddigi huségére való tekintetből interponálja magát ő fölségénél, hogy ő fölsége a n. várost e szokatlan állapottal meg ne terhelje. Az elnök azonnal választ nem adott, hanem a következő napon adta elő a követeknek azon ultima resolutióját: „hogy az város az illetin Inspectoroktol ne legyen idegen, mert ez nem pro poena, hanem pro conservando privilegio et publico bono vagyon. Az mint példa Bécs városa is, a ki bizonyos időben rebellálván eő Fölsige ellen, eő Fölségének Uy helben (Bécsujhely) kölletet mennij és ott eő Fölsége megh oltalmaztatot (magyar történet erről nem irt), melly üdőtül logva mind Bécsben, s mind Uy helben király Birák tartatnak. Becsieknek penigh mindenkoron idegenekből választatnak in poena, Uy heliek magok közül értelmes jámbor eőreg embereket. És igy Keőszegh városának is maga szabadságában lészen az választás, nem ugy, mind Dunántul Kassán és töb városokon, az hovais in poena idegenekbül rendeltetnek propter rebellione, hogy penigh ne láttassék megh vetniji az Lutherana Religiot, eő Nga. maga Lutheramust választot s magyart ugymint Somogy András uramat".

Az első Regius tehát a lutheranus Somogy András volt, kinek ünnepélyes beiktatására 1676 évi ápril. hó 7-ik napján megjelent nemzetes Gyjlányi a posonyi kamarának commissariusa. A commissarius Somogy Andrást ő fölsége hűségére megeskedtette. (Az eskü minta a jzőnyben latin nyelven van megörikitve.

— a. j. —

Házvétel. A volt Paller-féle földszintes házat a Király-uton, mely több holdas beltelkkel bir, 100,000 koronáért eladta a Kőszegi Takarékpénztár Treiber Antal fakereskedőnek, a volt Vidt-féle ház s még számos más ház és telkek tulajdonosának. — A Tuczentaller-féle emeletes házat a Gyöngyös-utcában megvette 120,000 koronáért Eisner Kamil, kereskedelmi tanácsos, gyárigazgató.

A saskaserg, tudniillik az itt nyaraló osztrák és nem osztrák nyaralók ukázt kaptak a városnak elhagyására, ugy halljuk legkésőbb e hó 25-ig. Már kaptak egyszer terminust augusztus elsejére, de ezt sem ők nem vették komolyan, sem a hatóság, de mi sem, mert mi értelme lett volna, ha helyükbe mások, még éhesebbek jöttek volna? — Az augusztus 25-iki terminust azonban komolyan kell venni mindenkinek, még a jó bért kapott szállásadóknak is, mert közelg az uj tanév és helyet kell csinálni az itt elhelyezendő diákok rendes létszámának. Ezeknek joguk is van az elsőbbséghez és ezen elsőbbséghez való hatósági támogatásra lévén a közoktatás ügye nemcsak nemzeti közérdek, de közvetlen városi érdek is, mert kulturváros akarunk maradni akkor is, ha a jó bécsiek vagy egyéb osztrákok és előkelő idegeneknek soha eszükágába se lesz idehozni a — gyomrukat.

A piaci árakat kifüggesztették augusztus első felében, de e hó második felére megváltoztak az árak, melyeket jó lenne egy-két kirakatban vagy fákra akasztott táblákon időnkint felujitva kitenni. A káposzta 116, a cékla 90, a tök 60, a paradicsom 110 fillér kilónkint, a szemes zöldborsó literje 220, a tengeri csöve 22, a zöld paprika, tölteni való 22 fillér, a nyári körte kilója 210 f. Csak nagybetüs, feltünő kiirása az araknak biztosithatja azok betartását.

A lisztkiosztás körül fennakadás történt ezuttal, mert a várost megilletö közeiltási szállitmányt az őrléssel megbizott malmok a kitüzött időre, e hó 15-ére a rossz időjárás miatt ideszállitani nem tudták. Holnap azonban már biztosan itt lesz, mireazonnal szétosztják.

A cukorhiány nagyon kellemetlenül érinti a közönséget. A leszállitott adag nem elégiti ki a fogyasztókat. Ugy értesülünk ennek az az oka, hogy a legutóbbi vasuti szállitmányoknál egy izben 15, másszor 17 és fél mázsa hiány volt s ha meg is fizette a vasut a kárt, a cukorhiányon ez nem segitett. Ezt a helyzetet még szeptemberben is kénytelenek leszünk elszenvedni. Addigra ismét helyreáll a közellátás szükségletének egyensulya. De mi lesz akkor, ha a vasuton ujra lopnak — és fizetnek? A polgármester azt felelte erre, hogy a jövő küldeményeket őrizet mellett szállittatja ide.

Az elektromos világitással e héten ismételten baj volt. Hol nem világitott, hol csak pislogott, hol végelgyengülési scénákat produkált. Ugy értesülünk, hogy a gépek tulságos megterhelése okozza ezt. Másik baj pedig az, hogy éjjel 4 órakor, mikor az ipari üzemeket kezdik ellátni, megszüntetik a világitó áramszolgáltatást, minek folytán 4 és 5 óra között, mikor még koromsötétség van, se a lakásokban, se a gazdasági épületekben világosságra szert nem tehetnek. Ez akadályozza gazdainkat a kora reggeli munkában, a családokban, vagy betegápolásnál pedig a legnagyobb kellemetlenségeknek lehet okozója. Ha valaki ez időben torne be valahova, azt se tudnók fiu vagy lány volt-e? Nagyon könnyü lenne ezen segiteni. Szolgáltassák a világitó áramot legalább félötig, mikor már virradni kezd.

Vizes káposztát kénytelen venni a fogyasztó. A piaci elárusitók a maximális ár óta azt eszelték ki, hogy frisebben tartható meg a káposztafej, ha éjjelro vizzel öntik le. Ezt a káposztalejeknek is annyira beszuggerálták, hogy ki sem eresztik leveleik közül a vizet. Azt vették a káposztafejükbe, hogy igy többet nyomnak a latban. Többet bizony. Még a kilóban is. Vizezett bor, vizezett tej, vizezett kolbász, ej hagyján, ehhez mar hozzászoktunk, de vizezett káposztafej, mikor már ugyis főleg azt szivott kifejlődéséig, az már nincs helyén — sőt talán csalásnak is minősithető. Nem gondolja a rendőrség?

A nagycsömötei bucsu alkalmából ma, vasárnap a község nagy előkészületeket tesz. Mint halljuk özv. Konráthné vendéglőjében zene és táncmulatság is lesz. E bucsúra különösen városunkból is szivesen szoktak kirándulni s remélhetőleg az idén még nagyobb vonzóerőt fog az ottani bucsu közönségünkre gyakorolni.

A kukoricatermésre nézve megjelent az uj rendelet. Azon termelők, akiknek egyéb gabonaműekből nem került ki évi szükségletük, ebből visszatarthatják a hiányt ugyanolyan arányban mint a többi gabonaféléből. Minden egyéb mennyiséget a Haditermény központjának átadni koteles. A sertéshizlalásra engedély kapott családok természetesen megvásárolhatják a nekik hatóságilag kiutalt mennyiséget.

Kulturember ma már nem tud elleni könyvek nélkül. Milliós olvasótáborának tett szolgálatot a Pesti Hirlap, midőn Vilmos-császár-ut 78. sz. alatti palotájában megszervezte a „Pesti Hirlap könyvosztályát", hogy olvasói ugy a Légrády Testvérek kiadványait, valamint bármely más magyar könyvet a leggyorsabban és legolcsóbban megszerezhessék. Sőt ezenfelül könyvkereskedést nyitott a Pesti Hirlap a főváros legforgalmasabb helyén, Erzsébet-körut 1. sz. alatt is.

Szülők figyelmébe ajánljuk az 1853-ban alapitott budapesti Röser-tanintézetet. (Felsőkereskedelmi iskola és nevelő internátus.) Beiratások szeptember 4-ig tartanak. Értesitőt készséggel küld: Röser-tanintézet, Budapest, Aradi-utca 10.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: Titokzatos telefon. Dráma 5 felvonásban. Egy vigjáték 1 felvonásban.

Vidéki hirek.

Egyházkerületi gyülése volt a dunántuli egyházkerületnek Szombathelyen Kapi Béla püspök és Berzsenyi Jenő elnöklete mellett, melyen a dunántuli Luther szövetséget alakitották meg, — a tanitók gyülésén pedig a folyó ügyeken kivül jelentést tettek a hadiözvegyek és árvák alapjának növekedéséről, mely már most is öt családnak a segélyezését biztositja.

A soproni diákasztalnak. Zichy János gróf vallás- és közoktatási miniszter a hivatalos lap tegnapi számában köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik a soproni kath. bencésgimnázium diákasztala javára nagyobb összeget adtak; nevezetesen Hajdu Tibor dr. pannonhalmi főapátnak, aki 5000 koronát, Fetser Antal győri püspöknek, aki 2000 koronát, a győri székeskáptalannak, mely 2000 koronát, Baner Ottó tormási nagybirtokosnak, ki 1000 koronát, Gácser József bencés jószágkormányzónak és Török Veremund bencésfőgimn. igazgatónak, kik egyenkint 1000 koronát adtak a Diákasztalnak.

Tarcsa fürdő részvénytársaság. Megirtuk, hogy Tarcsa fürdő gazdát cserélt, megvételére részvénytársaság alakult. Az uj részvénytársaság hétfőn tartotta Tarcsán alakuló ülését, amelyen kimondották, hogy egyelőre két millió kétszázezer korona alaptőkével alakitják meg a részvénytársaságot. Megválasztották az ideiglenes igazgatóságot és felügyelő-bizottságot, majd elhatározta az igazgatóság, hogy még ebben a hónapban programmot dolgoz ki a közel jövőben Tarcsán végrehajtandó munkálatokra.

Szombathelyen megették a nyaraló gyermekek lisztjét. A városi közgyám a város nevében feljelentést tett a rendőrségen azok ellen, akik a nyaraló gyermekek után járó lisztet felették s azután a gyerekeket visszavitték a felügyelőkhöz. Az eljárás megindult ellenük. (Ez aztán a vendégszeretet.)

Heti krónika.

Mégis megállapitják a bor árát. Már a minap irták a lapok, hogy a boruzsora megfékezése céljából megállapitja a kormány a bor legnagyobb árát. Ezt a hirt azonban hamarosan megcáfolták. Most arról értesülünk, hogy a bor árának a maximálása mégis be fog következni, még pedig a szüret után, amikor már jóformán meg lehet állapitani a termés mennyiségét és minőségét. Jól teszik tehát, akik most derüreborura lefoglalják nagy árakon az uj termést, ha egy kissé óvatosabban járnak el, mert megeshetik, hogy a bor hatósági ára kisebb lesz, mint amennyiért ők most a bort összevásárolják.

A közélelmezési közigazgatás országos rendezése. A közélelmezési miniszter felhivást intézett a hatóságokhoz, amelyben közli, hogy a közélelmezéshez fűződő országos érdek megfelelő biztositása végett legközelebb keresztül akarja vinni a közélelmezési adminisztráció országos rendezését és evégből azt kivánja, hogy részletes adatokkal számoljanak be eddigi működésükről. Elsősorban azt kivánja megállapitani a közélelmezési miniszter, hogy a törvényhatóság a közélelmezést saját kezelésében, vagy megbizott kereskedő utján bonyolitja-e le. Az esetben, ha a közélelmezési szerződéses vállalkozó, egy vagy több kereskedő látja el, kimutatandó az ezekkel kötött szerződés s az azt jóváhagyó kormányhatósági határozat. Kiterjeszkedik a rendelet még arra is, hogy a közélelmezési ügyeket intéző egyének közül kik vannak ezen a cimen katonai szolgálat alól felmentve s azok névjegyzéke is bemutatandó az életkor pontos feltüntetésével.

A gyufagyárak kényszertársulása. Báró Szterényi József kereskedelmi miniszter az ipari kényszertársulásról kiadott rendelete alapjan elrendelte a gyufagyártással foglalkozó vállalatok kényszertársulását.

Finnország királyt választ. Finnországban nagyban készülnek a királyválasztásra. Az országgyülés megbizta a kormányt, hogy tegye meg az előkészületeket. Szombaton berekesztették az üléseket s csak akkor nyitják meg ujra a képviselőházat, mikor majd a királyt választó gyülést hivják össze. A kormány most jelöltet keres és ha a személyre nézve megállapodás jön létre, aki hajlandó a finn trónra ülni, a többi csak formaság kérdése.

Hirek a háboruról.

Uj francia-angol offenziva. Párisi lapok szerint Foch tábornagy szerdán Párisban időzött, ahol hosszabb ideig bizalmas tanácskozást folytatott Clemenceauval. A francia lapok tudósitásaiból kitünik, hogy egy ujabb francia-angol offenzivárol van szó, amelyet a front egy más szakaszán akarnak inditani a németek ellen.

A németek vesztesége. Az angol vezérkar augusztus 15.-én jelenti, hogy augusztus 8-ika óta az összes foglyok száma 30.344-re emelkedett.

Offenzivánk Olaszország ellen. Ideérkezett jelentések szerint az amerikai csapatok utban vannak Olaszország felé. Az antant az osztrák-magyar csapatok offenziváját várja Olaszország ellen.

Tanácskozások a nagy főhadiszállásan. A Berliner Tagblatt közlése szerint a nagy főhadiszálláson folyó tanácskozásokon nemcsak a lengyel kérdésről folyik szó, hanem a politikai és katonai helyzetről is. A lengyel kérdésben Burián felfogása szemben áll a német felfogással. A bolgár és török követek Moszkvából a német nagy főhadiszállásra utartak, hogy részt vegyenek azon a tanácskozáson, amelyen részt vesz Károly király is.

Revideálják az ukrán békét. A főhadiszálláson folyó tárgyalások anyaga közt szerepel a keleti kérdés megoldása is. Jól értesült körök bizonyosra veszik, hogy a breszt-litovszki békekötés revizió alá kerül. Megvan minden remény arra, hogy e két állam között a barátságos viszonyt fenntartsák és megszilárditsák.

A németek megállitják az offenzivát. A Havas ügynökség jelenti: A szerdai napot a németek heves ellenállása jellemzi, amivel sikerült meglassitaniok a franciák előnyomulását. A német tüzérség megerősödött és lövéseik is pontosabban találnak. A németek ragaszkodnak a mult esztendei deffenziv állásaikhoz.

Hűséges, erősebb leány

minden munkához

szeptember 1-ére itteni uri családhoz kerestetik. Bővebb felvilágositás e lap kiadóhivatalában.

Egy spanyol **szélfogó** (piros plüs), egy **előszobafal tükörrel** eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Takarmány-eladás,

(Lucerna és sarju) ifj. Zwaller Jánosnál, Kőszeg Sánc-árok 20. szám alatt.

Két fiatal kecske,

egyik 1 éves, a másik 2 éves, (fajkecskék) jutányos ár mellett eladók. Bővebbet Várkör 114. sz. alatt.

Házeladás.

Közhirré teszem, hogy a kőszegi 135 sz. tjkvben felvett néhai Hubert Ferenc és kisk. gyermekei tulajdonát képező 36 a számu földszintes ház a Hegyalja-utcában **irodámban vasárnap. f. hó 18 án** d. e. 11 órakor árverésen el lesz adva.

Szovják Hugó
ügyvéd
Jurisics tér 14.

Házeladás.

A Jenő főherceg-utca 10. szám alatt levő földszinti ház szép konyhakerttel s nagy káposztás földdel szabad kézből azonnal eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál.

Egy kisasszony

kerestetik Budapesti családhoz 5 éves gyermek mellé. Jelentkezni lehet Király-ut 106 sz. a. 12—2 közt

---

Nagyobb ház

a Pallis-utbában, péküzletnek berendezve, vendéglőhelyiségnek is igen alkalmas szabad kézből eladó. — Bővebb felvilagositás nyerhető e lap kiadóhivatalában.

Haló!! Haló!!

Veszek viselt és új cipőket, csizmákat, ruhákat, továbbá kerékpárokat stb. a legmagasabb árért.

Pavetits János
Kőszeg, Gyöngyös utca 9. sz.

Szombathelyi Takarékpénztár
Részvénytársaság

köszegi fiókja,

Kőszeg, Király-ut 6. szám.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket betéti könyvecskére és folyó számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizeteseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökke változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és el. tőzsdei megbizatásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen beváltj, szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszerez.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosít.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.
Mint az Első Magyar Általános biztosito társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**
Szombathely. Alakult: 1867-ben.
Takarékbetétek 25 millió korona.
Saját tőkéi 4 millió korona.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy az

Elite-kávéházat

saját kezelésembe átvettem.

A legmélyebb tisztelettel kérem a n. é. közönséget e vállalkozásom szives jóindulatu támogatására. Arra fogok törekedni, hogy m. t. vendégeimet minden tekintetben gondosan kielégitsem.

Brader János.

Az „Elite“ kávéház
részére tanonc kerestetik.
Bővebbet a kávéházban.

Veszek, mindennemü **régiségeket, porcellánt, poharat, képeket, antik bútorokat, szőnyeget, ékszereket, törött aranyat és ezüstöt, pénzeket, régi hamis fogsorokat** a legmagasabb árban. Minden héten Kőszegen vagyok. Kérem levelezőlapon értesiteni.

HERSCHKOWITZ IZIDOR
Szombathely, Berzsenyi Dániel u. 6.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben, **Pallis utca 4., volt Gruber Károly-féle házban**

lakatosmühelyt

nyitottam, ahol minden e szakmába vágó munkát és javitásokat elvállalok és a legpontosabban elkészitek.

Nagybecsü megbizásokat kérve kiváló tisztelettel

Tungl Elek,
lakatosmester.

Jegyző gyakornok kerestetik.

Kereskedelmit végzett, aki a jegyzői pályára készül, mint jegyző gyakornok szeptember hó 1.-én alkalmazást kap.

Ágynemün kivül teljes ellátást kap nálam. Fizetést megegyezés szerint. Szorgalmával és jó magaviseletével itt jövőjét is megalapithatja.

Lábody, jegyző.
Répcekőhalom.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti törvényesen védett

„Skaboform“-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkit. Mindig eredeti pecsétes **dr. Flesch-félét kérjünk.** Próbatégely 3 K. nagy tégely 5 K. családi adag 12 K.

Kapható a helybeli gyógyszertárakban vagy direkt a készitőnél rendelhető: **Dr. Flesch E. „Korona“ gyógyszertára Győr.**

Vételnél a „SKABOFORM“ védjegyre ügyeljünk!

Nyári kerékrépát

termelői maximális áron
nagyobb tételekben vásárol

káposzta savanyitógyár r.-t.
POZSONY

sürgönyajánlatokat szállitási határidő és feladó állómás megjelölésével

sürgönycim: „COMMERCIALE“ Pozsony
telefon: 5—63.

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.